

DEPOT LEGAL

NAM THO NAM. — SỐ 201

JEUDI 17 FÉVRIER 1921

LE COURRIER DE L'OUEST  
EDITION EN QUOC-NGU'

AN HÀ NHỰT BÁO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction — Rédaction — Administration — Boulevard Delanoue, CANTON

TỔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHỰT TRÌNH

THÔNG CỎI ĐÔNG-PHÁP

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC-NGŨ

|                    |         |
|--------------------|---------|
| TRỌN NĂM.....      | 5 \$ 60 |
| SÁU THÁNG.....     | 3. 00   |
| BÁN LẺ MỖI SỐ..... | 0. 10   |

|                |       |
|----------------|-------|
| TRỌN NĂM.....  | 3\$00 |
| SÁU THÁNG..... | 2 00  |

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

|                |       |
|----------------|-------|
| TRỌN NĂM.....  | 7\$00 |
| SÁU THÁNG..... | 4. 50 |

Vì nàc muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư  
cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.  
Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

*Le se approuve: avant publication  
L. Cantonist atant C. hup on le provision de Canton*



## MỸ KỸ

TRƯƠNG-NGOC-GIU Propriétaire

Tiệm họa chơn dung và khắc con dấu ở  
đường Turc. số 16, ngang nhà hàng Mottet  
SAIGON

Kính chào các quý khách đáng  
hay, tiệm tôi có khắc con dấu bằng  
đồng, bằng gỗ, bằng đá—có  
chạm bằng đồng, cũng chạm nhẵn hiệu  
—có làm một bìa chạm bằng đá cẩm  
thạch, có thợ họa chơn, nhảm—bình  
nước mà vẽ: vẽ bằng dầu sơn vô bổ  
vẽ nước thuốc màu, hay là bằng mực  
tàu, hoặc bằng viết chì than—họa biển,  
bến, tranh sơn thủy—theo rap hát—  
khắc bình chơn dung vô bản đồng, bằng  
đá cẩm thạch để theo một bìa trăm năm  
cũng chẳng phai—có thợ chạm cạo thứ  
cây danh mộc.

Như Quý-Khách nào muốn hỏi giá  
tiền về món chi xin gửi thư cho tôi, tôi  
sẽ trả lời (cáo-bach Catalogue).

TRƯỜNG-NGOC-GIU, Chủ tiệm.

## Pho cao đồng bằng

Ở dưới An-Hà Ấn-quân,  
tại Cánh-thor, tạo sáng đến rày,  
Lục-châu quân-tử, ơn dày  
Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-bình,  
Thanh-bình đáng cửa hàng rộng mở  
Mây sớm thêm, thấy thơ tin rỗng,  
Lành in chi thấy đẹp xong,  
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-bình

thiệp-tau  
Foa, số, bộ, làm cùng kỹ lưỡng,  
Chắc lại bền chắc như người  
Nói chi sách đóng thì thôi!  
Lưng da, lưng gỗ, để đời in hư.  
Sách in sáng, in từ, Kim Tú,  
Tự điển cùng Sử ký Đại nam.  
Tuần tra Pháp lệ, dạy khảm,  
Cách thi hàn án, thiết làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đầy đủ hàng  
Thiếu chi dầu giấy láng, mực ngời;  
Chuồn trao, nào phải những lời.  
Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông  
Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,  
Bồn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,  
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.  
An-Hà Ấn-Quân Bđ Delanoue Cánh-thor  
Đồn klub.

## Lời rao

Một án văn quốc-âm nên đọc, nên  
lưu truyền cho hậu thế là bốn:

TUÔNG RIM THẠCH KỶ DUYỀN  
của một nhà đại gia văn chương là  
ông Thủ-khoa Nghĩa soạn.

Có trữ bán tại nhà  
Monsieur-Đỗ-văn-Y  
N. 80 Rue d'Espagne và  
Rue N. 95 Catinat Saigon  
Giá mỗi quyển là 0\$80

## Cáo bạch

Có bán các  
viết "PORTE  
PLUMES à RÉSER-  
VOIR" ngòi viết  
bằng vàng thiết  
cao "PLUMES EN  
OR CONTRÔLÉ"

14k không  
sét không mòn  
Cổ khâu (AGRAF)  
một đầu thít  
viết, còn đầu  
kia thì viết chì  
PORCELAINE có  
phần thêm  
hộp nhỏ đựng  
năm cộng chỉ  
để thay. Cây  
viết này nếu  
gặp giữ xài  
mười năm  
không hư.

Xin đừng  
tưởng rằng cây  
viết này giống  
theo cách viết  
năm cũ, một  
đồng giá



Mua về, nếu  
xài không dùng  
không xứng  
đáng với đồng  
tiền thì trả lại  
bốn hiệu sẽ trả  
tiền lại đó.

Giá một cây  
là (có hộp) 0\$  
Comptegoutte

4\$50

Mua nguyên lỗ  
về bán lại càng  
tính giá nhẹ  
hơn nhiều  
Cũng có trữ  
bán mực sty-  
lographique  
bleue black

tốt

Giá một  
ve 0\$50



nhà in An-Hà  
CANTHO

## NOUVELLE BOULANGERIE Française Chan Hưng Thai

RUE DU TRIBUNAL  
Cantho

Kính cùng quý ông, quý bà rõ:  
Tôi mới lập lò làm bánh mì kể bên tiệm  
đóng giấy hiệu TÂN-THANG ở đường  
tòa Cánh-thor.

Bánh của tiệm tôi làm một ngày 2  
lần: 4 giờ sáng ra một kỳ, còn chiều lại  
chưng 1 giờ ra một kỳ bánh mới nữa

Tôi làm như vậy để có bánh mì  
nóng, giòn, thơm cho quý ông quý bà dùng  
cho vừa miệng. Tôi đã lập tại Saigon 1  
cố làm bánh mì đã hơn 20 năm có danh  
tiếng vì tôi làm bánh kỹ lưỡng sạch sẽ  
lắm, nay tôi đến Cánh-thor tôi cũng cứ giữ  
cách thức ấy mà làm cho vừa ý mỗi  
hàng luôn luôn

Xin quý ông, quý bà mua ăn thử  
thì biết chớ không phải lời chuốt ngo  
Nay kính

Chan-Hưng-Thai

## Nhà hàng hậu giang tại Mỹtho

KÍNH

Trình cùng đồng bang quý khách đáng  
hay: Hàng Hậu-giang là hàng của người  
Annam trong tỉnh và Longsa chưa  
lập tại Mỹtho, nơi đường mé sông, gần  
cầu Tân tuần đã khai trương bán hàng  
mấy tháng nay. Cuộc thương mại của  
Hàng, càng ngày càng tấn phát, cũng  
nhờ có đồng bang vị tình lui tới.

Tại Hàng có bán đủ thứ hàng hóa,  
hàng tây, hàng bắc, hàng tàu, nhiều,  
lành, xuyến, nhuộm thiết tốt, dù giấy,  
đèn, xà-bông, thuốc hút, đồng hồ vàng,  
bạc hiệu Lip, vân vân, còn nhiều thứ  
hàng hoá-khác nữa kể không xiết.

Vậy xin mời quý khách có đám tiệc  
chi, hoặc khi nào có dịp chi qua chợ  
Mỹtho, xin vui bước ghé lại Hàng  
thì rõ biết.

Xin quý Khách nhớ một điều là Hàng  
này của người đồng bang ta công  
lao lập ra. Mua một món chi giúp cho  
Hàng đầu nhờ mơn bực nào, thì cũng  
là giúp cho người quê hương nên cuộc  
tranh thương cùng ngoại quốc. Đó là

giương tốt cho người Nam ta, để cho  
nhà em nương theo mà lần bước vào  
cuộc lý tài, hầuặng tranh chút lợi  
quyền cho quê vức.

Được như thế thì chẳng bao lâu đồng  
bang ta sẽ chung hưởng mỗi lợi trong  
bốn xứ.

Nay kính,  
Quản Lý Hậu-giang đương hàng  
Mỹtho.  
Nguyễn-lân-Thạnh.

## Ngò cũng lục châu

Tại nhà in Hậu-giang (Cantho) có bán  
thứ Carnet để đựng giấy bạc mới bảy  
như giấy 0,10 0,20, và 0,50.

Vậy quý vị nên mua 1 cái để đựng  
đựng giấy bạc ấy, đã tiện mà lại khỏi  
hư khỏi rách.

Giá bán thật rẻ mỗi cái 0\$20 mà thôi  
Nhà in Hậu giang  
Kính cáo

## Một việc khá lắm

Có quan Giám-đốc Quesnel sẵn lòng  
muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại  
Tháp-mười Mỹtho, sở thứ nhất được  
46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì  
được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là  
kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xán mở  
vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước  
nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như  
muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã  
sông Vực cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt  
lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá  
chi nữa hết; lại sáng trong đất có mười  
ba cái di, cá rất đại lợi. Có một sở đất  
khác kể cận với hai sở ruộng nói trên  
đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu  
Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và  
có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán

Hai sở ruộng của quan Giám-đốc  
Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới  
15 ngàn gìa.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gửi  
thư cho quan Giám-đốc Quesnel tại  
Saigon, hay là gửi cho sở Nhứt-trình An-  
hà tại Cánh-thor mà thư g nghị, và đến  
xem bản đồ thì hiểu rõ



**Quảng tài Thạnh**

Tạm đóng ghe và sửa ghe  
ở bên kia sông gần cột giây thép

và CANTHO

PHÙNG-CHIÊU— chủ tiệm

Kính cùng quý vị đáng tường, nay  
tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe  
có sẵn và bề tiện bề ửa và kéo ghe.

Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây  
cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn  
các nơi.

Chủ tiệm này biết lễ nghi của người  
Annam nên tiếp rượu quý vị vừa lòng  
luôn luôn chủ tiệm này khi trước có  
làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-  
Lại, ai ai cũng biết rằng người ấy  
biết chiều hiền đãi sĩ bực nào

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua  
cây cưa đóng hay là sửa ghe đến tiệm  
Quảng-tài-Thạnh thì rõ.— Cái xin  
quý-thầy thương.

Nay kính cáo.

TIỆM

**Trương-văn-Hanh**

Sudec

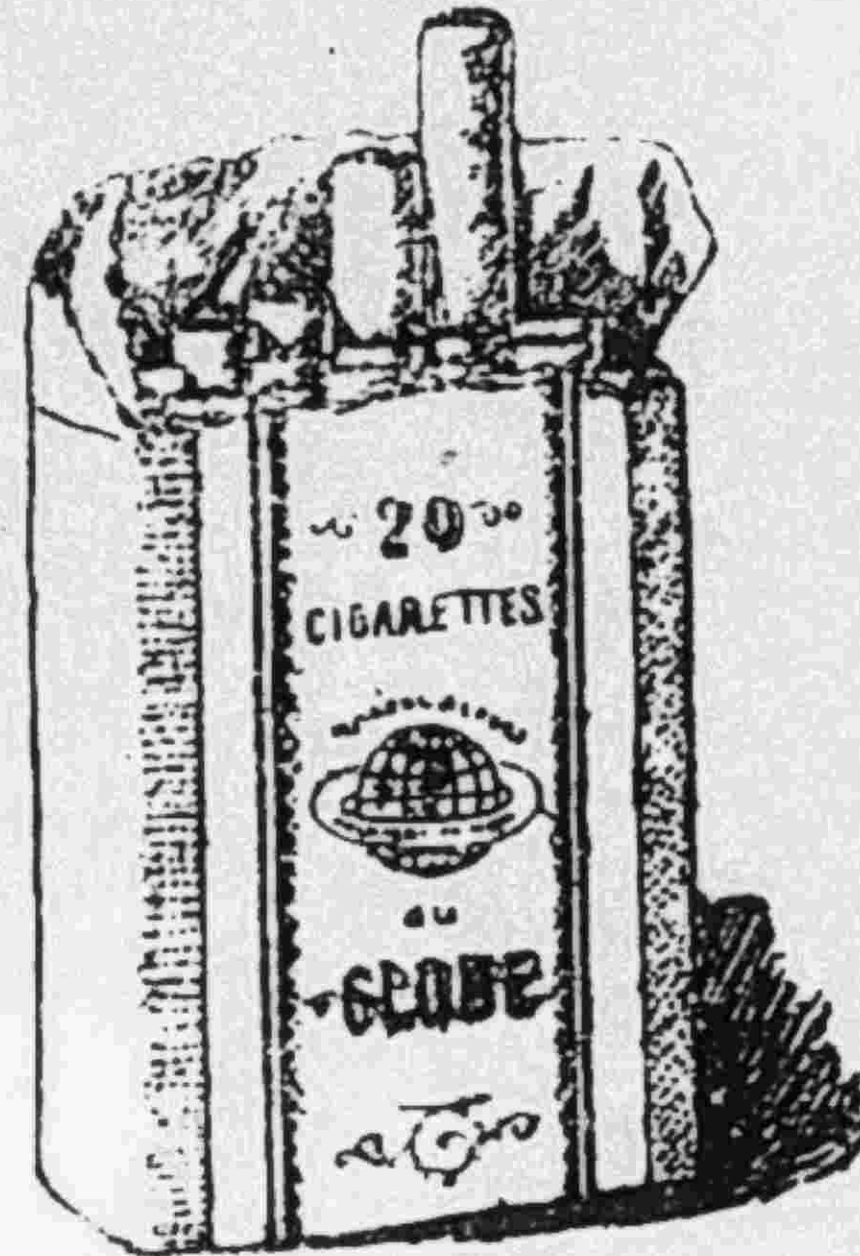
Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ  
tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mười  
đền khi đá (carburé) theo cuộc quan,  
hòn, tan, rổ, kỷ yên, Tàu gia, hạ thọ,  
khẩu đen bằng nhiều tây và khăn bông  
tốt tượng hàng, bán mới và bán lẻ vô  
ruột xe máy hiệu Michelin, giấy hàn-ốt  
đủ cỡ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông  
ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy,  
thì gửi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký  
lương mà gửi contre-Remboursement  
nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ  
và tôi cho giá đồ phụ tùng in sáng bằng  
chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cáo khai.

**Thuốc điện hiện globe**

(TRÁI ĐẤT)



Có gói 10 điếu

Có gói 20 điếu

Hút đá ngon, đá dành lâu được  
không mốc, không mục.

Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ bán

**LOI RAO**

Kính cùng lục-châu đáng rõ tại nhà  
In Hậu-Giang Cấn-thơ, có bán sách chữ  
quốc-âm để giúp cho Hương-chữ có  
quyển thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu  
yết thì lời truyền rao, của ông DƯƠNG-  
VAN-MÊN mới đơn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00  
Tiền gửi..... 0.45

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang  
Cấn-thơ mà mua.

**Nhà máy xay gạo**

TẠI CHÂU THÀNH CẦN THƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo  
rất bán lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có  
nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu, chư vị nào muốn mua  
hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà  
thương nghị.

Décortiquerie de Cantho.

**AN HÀ NHỰT BÁO**

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

**MỤC LỤC**

- |                                                    |                                    |
|----------------------------------------------------|------------------------------------|
| 1— Việc kiểm điểm dân số có ích<br>lợi thế nào...? | 8— Bàn về hội giao tiếp thương mại |
| 2— Chơi với bảy ngày xuân                          | 9— Tệ tục nên chữa                 |
| 3— Lễ tết tại Cầnthơ                               | 10— Thơ của ông Kinh lý            |
| 4— Lời chúc ngày xuân                              | 11— Điều háo sắc khách chửa        |
| 5— Câu chuyện phụ nhơn                             | 12— Xấu là xấu nem                 |
| 6— Xin trừ giới quạ                                | 13— Đại hình cung án               |
| 7— Hồng nhan bạc mạng                              | 14— Đông-Pháp thời sự              |
|                                                    | 15— Oan truyền Ngọc-Hạnh           |

**Việc kiểm điểm dân số  
có ích lợi thế nào...?**

Việc khai dân số là việc có ích chung  
cho hết thảy dân cư trong nước, có kẻ  
chẳng hiểu, tưởng vợ tưởng quàng rằng  
nhà nước kiểm điểm dân số hầu có đánh  
thuế đình cho đàn-bà, con-gái. Tưởng  
như thế rất lầm. Tôi đã nói việc khai  
dân số có ích chung, là vì: nếu chẳng rõ  
đặng dân số trong một nước là bao nhiêu  
nhà nước cũng khó mà định được  
phương châm chánh-trị, sở giáo-huấn  
cũng khó mà định được chương-trình  
giáo-dục, nhà lý-lại cũng khó mà định  
được kế-hoạch vận-động tài-nguyên.  
Thiết tưởng: công việc trong một nước  
chẳng khác công việc của một nhà;  
người chủ nhà cần phải rõ số người  
trong nhà là bao nhiêu, người nào làm  
sao, người nào làm sao, thì mới có thể  
mà lo tính công việc nhà, lo cho mỗi  
người có đủ cơm ăn, có đủ sở làm.  
Người lãnh chủ quyền trong một nước  
cũng vậy, cũng phải biết số người trong  
nước: nam, phụ, lão, ấu là bao nhiêu,

người giàu kẻ nghèo là bao nhiêu, người  
vô nghiệp-nghệ, kẻ đau ốm tàn-tật là  
bao nhiêu, rồi mới có thể thông tính toàn  
cuộc, đem số người mà sánh với số diện  
thổ-sắc-thực coi đủ hay thiếu, sánh với  
sở công-nghệ khí-dụng dư hay vừa, định  
coi có thể bán ra ngoại-quốc được món  
gì, phải cần mua của ngoại-quốc những  
món gì, nên kê cứu phương ích nào  
cho dân, nên báo hộ nghiệp gì cho dân,  
xét số người già yếu đặng tâm phương  
cấp dưỡng, xét số người vô nghiệp đặng  
tiêm nghệ an trí, xét số người tàn-tật  
bệnh-hoạn, năm nay sánh với năm trước  
hơn kém là bao nhiêu, về cách vệ sanh  
về đường y-dược, về đường phong-  
tục, đặng tìm cách ngăn ngừa, thì  
dầu chương trong nước mới có thể  
cường-tráng được, xét số con nít trẻ  
được nhiều ít để tin xem chỗ nào  
đặng lập trường thêm, chỗ nào phải tập  
trường gì, đặng phân-phối cho đều thì  
dân trí trong nước mới có thể mở mang  
lên được. Xem đây thì rõ cái điều kiểm  
điểm dân số bề ích mặt-thiết là dường  
nào...! không có cái đó thì điều ích lợi





Hỡi người Annam!  
Sao để tiền bạc ra khỏi xứ  
mình?

Hãy dùng thuốc hút hiệu **CON GÀ** thuốc chưa vấn  
và vấn rồi

VÌ THUỐC NÀY NGON HƠN HẾT.

ĐÃ THƠM THO LẠI GIÁ RẺ HƠN CÁC THỦ KHÁC.

Thuốc CON GÀ trồng tía tại xứ Đông-Dương

Nên giúp hội *Société des Tabacs de l'Indochine*,

66 Boulevard Bonnard. — Saigon

hầu giúp muôn ngàn người Annam.

hóa ra như có bóng mà không có hình, như có bóng mà không có trái; dấu cho Quách-phủ hết lòng mưu tính mọi bề công ích cho mấy di nữa, tưởng cũng là khó cho dân hưởng được cái hạnh phúc hoàn toàn vậy. Vì chẳng khác không khuôn, tay thợ khó bề tạo tròn tạo vuông đó.

Ở các nước văn-minh bên Âu-Mỹ, việc khai dân số là một việc rất thông thường rất khẩn-yếu, nên chỉ trong tờ tư thông của quan Toàn-quyền và tờ châu tri ngày 23 Décembre 1920 của quan Thống-Đốc Nam-kỳ đã định-ninh dặn-báo về việc khai dân số, chúng ta phải ăn cần làm cho chắc, trước là mong nhờ đăng-chấn chính các điều tôi tru nghị trên đó, sau là rõ dân số trong 3 cõi Nam, Trung, Bắc tam-kỳ ngày nay thêm lên được là bao nhiêu, trong hạn 20 năm nay, vì năm

1901 đã có kiểm-điểm một lần rồi.

Vậy chúng ta phải ăn cần mà khai dân số một cách rất cần-thận, rất thật-thà kéo phụ cái hồng-ân của thầy Đại-Pháp ta đang tính bữa cho chương tặc ta ngày sau đây vậy.

PHẠM-KY-XƯƠNG

## Chơi với bà ngày xuân

Chà! bóng quang âm qua rất lẹ, hèn chỉ tiếng pháo nổ vang-rân; ời nay đông hết đã sang xuân; nên sắp trẻ áo quần đen đỏ; nào lữ bầy đoàn ba bốn-bờ, chơi bạc bài tờ-mở việc ăn thua.

Kẻ may sông bạc chực ăn vừa, người xấu vận tiền trăm thua hết; song cũng rằng: vui ba bữa tết, lại còn mê một bữa ngày xuân.

Có hãng ngành và  
người thay mặt trong  
cả hoàn cầu

**Descours & Cabaud**

PRODUITS METALLURGIQUES

Vốn 40 triệu quan

Số 1, Quai de Belgique Saigon

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Hãy đến viên kho chúng tôi hay là viết thư hỏi giá: Đồ khí dụng trồng tía, cây ruộng, cây xới đất, cúp, rựa, cuốc, ván... ván...

Xương tán (Tro vãi ruộng)

Đồ dùng cho những người làm việc làm.

Đồ dùng cất nhà, sắc đe dùng đúc sừng, dĩa.

Ciment Tonkin (có trữ bán tại hãng này mà thôi), gạch và đất xây lò, đồ thứ bơm (pompes) ống đồng và sắc, xe rửa và đường rầy hiệu Decauville (matériel Decauville)

Đinh ốc, bù lon (bo ilons), giầy kẽm, mảnh màn, dĩa, giầy table, giầy gai ví xe bò, sắc làm nhà, đồ dùng trong nhà bằng các ván, mảnh, mảnh, sơn dầu trong, đèn khí đá. Tủ sắc tốt không cháy và cạy khóa không được chi u "Les Gaulois" tốt hơn hết, ghế bàn hiệu Thonet, thuốc súng.

Xuân ôi! cũng vì xuân mà nhiều kẻ vườn nợ nần; tết hời! bởi tại tết nên lắm người cảm quần áo. Còn những kẻ thành như trường lão, thấy xuân về áo nào gương chán xuân. Xuân đi xuân lại có chi mắng; Xuân tới xuân về thêm ái ngại. Tuổi chắt chạp-chống danh chữa toại; ngày qua nháp-nhân lợi về đâu?

Bởi vậy cho nên:

Rượu khê-khê ba bữa tết những lưng bầu; Thi ngâm-ngợi bảy ngày xuân nào mới miệng; Đờn ông-ôi canh chầy lửa những phiếm, toại lòng lâu đây vô với đây vắn; cờ lạng-xăng ngày lạng sắp trong bàn, thích chí giục con xe rồi con ngựa. Tình luôn nhắc xuân-xanh như ngái củ, cảnh riêng mừng hồng tía có hoa nay. Nhưu như quần-áo mặc đầu ai, nấp-nợ bạc-bài thấy trời kẻ!

Người xa-xi tệ ôi quá tệ, kẻ kiếm-cần nhân hời là nhân! Cho hay phải-quyển rõ đôi chàng, lòng nghi-nghị ngổ-ngan nhiều nỗi. Cớ như bề này: buổi trước làm điều lầm-lỗi, hôm nay tri chí ăn-năn; bề lão-thành tuy sánh không bằng tuổi thơ-ấu phải loan bất chước; nên nay, đã đến ngày tiết-nhật, người người!

nghĩ việc đăng chơi xuân.

Xuân ôi! sớm về chi cho chúng chúng thấy vui mừng; tết hời! gấp tới quá khiến bi-phu không mấy toại!

Thôi thôi cũng noi gương người lão đại, mượn ngày xuân mà làm bạn tương-tri, Chơi cho qua buổi qua thì, luật đường gương tỏa sá gì dờ hay:

I

Xuân đến chào xuân nửa miệng cười,  
Cười là cười gương dờ xuân ôi!  
Công-danh phú-quí lo khôn vẹn,  
Trung-hiếu oán-ân tình chửa rồi.  
Lần lựa ngày thâu vô chính khúc,  
Chán chờ tuổi đêm qua đời mười.  
Thôi thì ta cũng vui cùng đó,  
Này thích chơi chi hãy rón ngó!

II

Rón ngó rồi sẽ vắn cầm chơi,  
Tâm sự bao nhiêu cũng đẩy thôi.  
Vấn bạn dờ xuân vui hóa tẻ,  
Vị xuân khai oán khúc ra cười.  
Lần giầy vắn-vô tay lửa phiếm,  
Trời hực cung thương tiếng gheo người.  
Non-nước kià ai non nước có?  
Nghe trong gan-tắt một đời lời.



## III

Lời ta xuân chớ chớ làm ngơ,  
Thơ-thoản bàn vầy đến nước cờ.  
Phấn chi Nhứt, Diên phan giết thế.  
Sốt pan Pháo, Chốt loạn qua bờ.  
Ngựa-xe rộn-rỡ lòng môn-mối,  
Tướng-Sĩ lằng-xằng chỉ ngấu-ngơ.  
Tráo chát mỗi bàn xem mỗi lạ,  
Cho hay bố cuộc: phải tri cơ.

## IV

Cơ-đầu thì trời kẻ cơ-cẩn,  
Thi-phú, nảy xuân! vịnh ít cần.  
Pháp-luật phần ta, ta thuộc lầu.  
Trắc-bình nổi đó, đó còn an.  
Cảnh, tình để thử đứng để oán,  
Hi, lạc: vịnh chơi chớ vịnh sầu.  
Cờ nổi riêng ta mà tỏa hời,  
Viết thi nguyên hó, mực nguyên ao.

## V

Ao-ước trọn đời mái gập xuân,  
Trần năm trăm độ rợp trăm lần.  
Nghiên bửu Thái-Bạch chào tri-ký,  
Dâng chén Đổ-tô chúc tầy trần.  
Ly cụng cụng ly xin chớ úp,  
Củi mà đống chỉ xết chi măng.  
Cuộc vai dẫu tởn ngàn hồ cũng,...  
Xin chớ hiềm nghi vướn nợ-nần

## VI

Nợ-nần dẫu vướn vướn mà sao?  
Tình tự cùng xuân tạm lối nào?  
Họa có tây-hiền trần; gió quến,  
Cùng lị đông-viện mặt mây giao.  
Xuân đà có hẹn khi xanh tóe,  
Ta để dẫu quên lúc bạc đầu.  
Mây tóc dẫu thay, tình há phụ.  
Nguyện cùng củi ngựa quyết chờ nhau

## VII

Chờ nhau bông gập rù nhau chơi,  
Đạo cảnh kiêu hoa chuôm-chím cười.  
Nức nở dẫu nhành mai được tuyết,  
Rờ-ràng trước mặt gấm thêu trời.

Liều xanh cội cỏ oanh yên lặng,  
Đào đỏ vườn xưa bướm chửa bay.  
Ngẫu lại bốn mùa xây bốn cảnh,  
Nảy xuân! ta đẹp cảnh nảy thời.

TA-Phú-Túc

## Lễ Tết tại Cánh

Đời càng ngày càng văn-minh tiến-hóa, thiên-hạ càng được kiến-thức mở-mang, những tục củ lệ xưa cái nào mớ-bỏ tới-tệ cũng được chế cái. Bởi có nên «Cải Nhuệ-Khí Ấn Tết» của người An-nam ta thuở giờ thật là tinh-thần lừng lẫy chẳng thể nói được, nay đã dần dần tục hết rồi đó. Thật quá vậy, vì lúc cận Tết bi-nhân cũng vui miệng bởi thăm nhiều người: sao? có sửa soạn lo ăn Tết nhứt gì không? Trả lời: ối Tết cũng vậy, mà không Tết cũng vậy cần phải lo chi cho một cà, lại bi-nhân có đến nhà của một người bạn hữu thấy một đôi liễn như vậy:

Năm nay như năm ngoài chẳng giàu  
Cũng chẳng nghèo đủ xài vậy. MỪNG  
Ngày Tết tự ngày thường không thích mà  
không chế lời thôi vậy. ĐẶNG

Nghe đó, xem đây thì đủ chứng rằng: việc xài-phí trong ngày Tết nay đã giảm rồi một thí. Cũng nên mừng cho người mình đó.

Từ 28 chí 30 Tết, chợ chẳng được đông như mấy năm trước, buôn bán coi mỗi ế-ảm, nhứt là dưa-hấu ít lắm, hỏi ra có kẻ nói bởi bị mưa mùa nên dưa thuối nhiều lắm: Dưa ít nên mắc giá mà không ọt, thiên hạ chỉ dùng cam, hồng, nhãng, trà-là vân vân... làm cho chệch thú lợi khá lắm. Tối 30 rạng mồng một, tiếng pháo nổ năm nay mười phần đám hết năm, cũng là bớt một bề hao-lớn.

Cuộc chơi lễ ngày mồng một mồng 2 chẳng có điều chi vui, duy có một bọn múa lân của khách trú nó «TUM-PHINH-TUM-PHINH» rảo theo các nẻo đường thành-phố mà dựng cầu LÂN CÚI TRINH TƯỚNG, ngộ thỉnh «li xi» của các tiệm. Có một điều đáng tức cười, là nơi chùa Bông-Sen làm cái gì không rõ mà trống và phèo-la đánh dây lưn-bưng, không phải cuộc trai-dâng! cũng chẳng phải đám hát-bộ.? Sao lại làm cho chiền trống rùm tai, thật là quái dữ....?

Ngày mồng 3, theo lệ thường, nhà nước mở các cuộc chơi theo chương trình đã định. Lúc 7 giờ sớm mai, lễ tiếp rước các viên quan An-nam tại Toà-Bổ, rồi khởi sự mở cuộc đua xe-máy đạp, đua người, thọc thùng nước, bắt-heo đi cầu-vợt, đập trạch, nhai-giấy, v.v... chiều lại đua xe-kéo và dãi su, cạp bột leo cây. Tuy là thiên hạ chẳng đông đảo như ngày lễ 14 Juillet, song các cuộc chơi cũng đáng trọn vui.

Mạnh-Đức

## Lời chúc ngày xuân

Xuân, xuân, xuân! như vật phú xuân!  
Xuân, xuân, xuân! Thiên địa trường xuân!  
Gặp xuân chi xiết nỗi mừng  
Mượn cây bút ngọc xin dựng lời vàng  
Trước là chúc Thánh hoàng muôn tuổi  
Sau cầu cho dân chúng trăm xuân  
Hoa vôong đỏ nhánh vừa tuần  
Xương rồng đơm nhụy như mừng gió  
[xuân]

Chậu cúc trở lấy lừng mảy đoá  
Chôm mai sẽ chấp chửa muôn bông  
Tốt tươi lúa chính ánh đồng  
Cha, con, chồng, vợ nhà nông vui tình  
Kià khắp chốn thị-thành nô-nức

Đỏ-đen vậy màu-sắc tiếm-xanh

Biết bao gái đẹp trai lành

Trông xuân, xuân đến, đã đành chơi xuân

Pháo xuân nổ tung-bùng thơm nhẹ

Hương xuân đưa thanh-thé ngọt-ngào

Chùa-xuân mê-mẩn vườn đào,

Gió xuân mang-mặt một màu cười xuân.

Trà-ôn, ĐẶNG-VÂN-Cai Liễu

## Sách «Thường-Dụng»

Sách này dạy cách làm các thứ giấy tờ theo phép, cách lập hương hỏa, phá hương hỏa, tờ bán đất, tờ mua, mãi lai thực, bán trâu bò, nhà, cửa, v.v...

Nhiều đoan hữu ích kể chẳng cùng. Vậy xin chư ông mua mỗi người một cuốn, để trong nhà phòng khi hữu sự. Có trữ bán tại Nhà-in Hậu-Giang (Imprimerie de l'Ouest) Cantho, giá 2\$00 một cuốn phụ thêm 0\$24 tiền gởi.

Ai muốn mua, xin gửi thơ và mandat cho M. Trần-đac-Nghĩa, Quản-lý nhà-in Hậu-Giang Cantho, thì sách sẽ gởi lại lập tức.

## Xin đọc bài này

CHƯ ĐỘC-GIA

Chẳng đợi tới lễ khi các ngài cũng rõ cho Bồn-quán phải tốn phí hằng ngày trong việc soạn báo. Tồn-phí vậy, nếu chẳng thấu tỏ chi đáng mà cào bỏ vào hi có thể nào bền vững.

Vậy kính cùng các ngài ai còn thiếu tiền mua báo AN-HÀ; xin giùm gởi trả thì bồn-quán thăm cảm chẳng cùng. Các ngài ơi...! Bồn-Quán được bền vững chừng nào, thì cái ơn của các ngài càng dày chừng ấy. Xin các ngài chiếu cố

A. H. N. B.



## Câu chuyện phụ nưon

(Tiếp theo)

Hiện kim người ta đương đua chen tẩn-tảo, công-nghệ thương-mại lừng lẫy bốn phương, nào kẻ mạnh người yếu, kẻ đại người khôn đương tranh nhau với cái lợi-quyền hầu có chiếm chút thế-lợi, thì mới dặng an thỏa bề ăn ở. Khi chái gió dầm mưa, lúc gọi sương đập tuyết, gai chông chằng quăn cại-dáng cùg liêu, ấy là máy hành tàng của trang nam tử đó.

Còn bọn nữ lưu chúng mình... (nói ra thiệp cũng ngượng lời) bởi tập cách kiêu dương thái quá: kiêu nưn tránh nắng ngại gió e sương, công việc làm thì sợ nhọc đến thân ngọc thể ngà, mà hễ gặp ai bày trước mặt kiêu lạ thức xinh thì lại tranh nhau mua sắm cho cực kỳ huy hoác, chẳng biết tiếc tiếu. Hễ chi nấy mua thứ nấy thì thếm kia sắm món nọ. Không ai chịu thua ai. Kết cục lại thì là chuyện xa-hoa hoang-phí, chứ nào có ích gì.

Ôi! nếu chị em mình may sanh nhằm nơi màn thêu trướng gấm, suốt đời hưởng thọ kỳ trần thì chả nói chi; ngặt cái số nấy vẫn ít-oi quá. Hoặ như rđ-ro xấu phước, mười hai bến nước, biết bến nào trong sự nên-hư vinh nhục nó xô lán quanh mình, nếu ruỗi gặp lấy cánh ngợ nấy thì chị em mới tưởng cho sao?

Ví biết chị em mình là phận đào thơ liễu yếu, lúc tại gia thì nhờ cậy mẹ cha khi xuất giá thì ngườ-vọng nơi chồng ấy là lẽ cố nhiên.

Song thiếp thiết nghĩ: bốn phận nữ-lưu chị em mình là phải dờ-dẫn dắt ông mà gây dựng nên cơ nghiệp. Phải biết lo-liệu làm-ăn, hay siêng-năng cần-kiệm giúp đỡ được mọi việc trong nhà, khiến

cho chồng toại chí lo ngoài mới là phải lẽ; chứ chẳng nên ăn-bơ làm biếng hoang phí hư-bao, chỉ chăm-chăm trông cậy nơi chồng, chẳng lo gì nhà cửa.

Dẫu gặp chồng nhà sản cơ nghiệp, lúa nhiều gạo lắm đi nữa, mình cũng phải gia tâm lo-liệu, coi sóc dờ dắt, tiêu-phá cho có chừng có mực, nhà chồng công vợ, ấy mới là ngoan.

Và lại người ta cũng thường trông nơi số bản động của chị em mình là tay nội trợ mà có thể đoán được một gia đình suy-vi hay hưng-thạnh vậy.

Lại còn một điều tối-yếu hơn nữa là chữ trinh tiết phải giữ sao cho vẹn và trọn niêm. Dẫu chẳng may gặp phải chồng nghèo-cực bao-lam, dưng ước-phiền than-thở; hoặ nhấm chỗ giàu-sang sung-sướng cũng chớ kiêu-hãnh bông-chanh. Lúc vận-túng, khi thời hưng-bao giờ cũng ưng dung tui tnh. Nấy lúc đứng-ngồi, nọ khi cười nói, tựa giữ nét na. Dưng bất chước theo thói nhà ma, con cầ con kẻ kẻ lẽ cũng chớ học theo dĩa vô nghĩ chớ người rồi đi điếm. Cũng lắm kẻ xem chồng như dĩa ăn dĩa ở; thậm đến điều mấy tao mĩt quá khinh. Làm những điều cả vú lấp miệng em, sao chẳng xét xấu chàng hỏ ai chi lý? Cũng có người giận chồng lại đánh chấu chười con, làm thói múa riu qua mắt thợ, sao chẳng t: khôn ngoan cũng thế đồn bà, dẫu rằng: ngu-dại cũng là dờn ông:

Ôi! kẻ biết bấy chuyện nhớ-nhăng mà bọn nữ-lưu chị em mình nên cần lưu tâm đến lắm!

(Còn nữa)

Thị-Hạnh, Cairăng

## Xin trừ giới quạ

Tại Côn-tàu thuộc tỉnh Mytho có một bảy giới quạ nhiều quá, mỗi bữa chừng 5 giờ chiều thì bay ra mà phá hại dĩa cau, chuối, mít, nhãn và các thứ trái cây vãn....vãn...

Hư nhiều hơn hết là dĩa và cau; một mẫu vườn dĩa hư một đêm lớn nhỏ chừng bốn chục. Như vậy thì mười mẫu hết bốn trăm, một trăm mẫu hết bốn ngàn, mà một làng ít nữa cũng một hai ngàn mẫu. Trong ba tổng gần là: Hòa-Q ới, Hòa Thịnh, Thanh-Phong, một đêm hao tổn biết bao nhiêu, còn cau thì nó bươi phá đồ rụng cũng nhiều; sủng một hai cây bắn thì nó đeo nhau không thể rút. Nay Nhà-nước ra ơn cho các làng sắm súng thêm, ít ngày đây lễ khi cũng phát vể; vậy mấy ông Hội-dồng địa-hạt trong tỉnh Mytho là người thay mặt cho dân nên xin cùng Chánh-Phủ, dặng thầu một mẫu vườn dĩa là ba cái; vườn cau hai cái hầu mua thuốc đạn tự lại côn tàu mà bắn nó, rừ mới hại lớn cho Nhà vườn, xin mấy ông cố cập.

- Nguyễn-dăng-Nhật — Giaolong.

## Bàn về hội giao tiếp thương mại

Hội giao tiếp thương mại quán ở tại Hậu-Thanh, Cùlaomây (Cánh-thơ) chuyên về đường mua bán lúa, cùng chung hiệp những trang hảo gia nghiệp chủ mà thành lập trong năm 1919.

Hội lấy hai chữ giao tiếp làm danh

hiệu thì đủ biết cái cái mục đích của hội ở trên đường thương mại mà chủ trọng về việc giao tiếp vậy.

Sách Lễ-ký có bàn rằng: Phù giao tiếp dĩa nài nhưn đạo chi bốn thí kỹ càng chi đại yếu, danh do nhi thành, sự do nhi lập....

Và sự giao tiếp là nguồn cội đạo làm người, lại là đầu chi yếu rất lớn lao trong giềng mối danh cũng hĩ đó mà nên, việc cũng bởi đó mà lập...

Bởi vậy lời xưa còn để rằng: Muốn nên danh ắc phải ăn công; toàn lấy lợi khá tu ắc nhĩ. Phàm trong đường giao tiếp, cũng nên phải hiệp đoàn, há chẳng lấy dĩa mà làm giềng mối vậy ư?

Từ ngày thành lập hội thương những sau, đồng nổi gót chung lưng mong mỗi cho gặp ngày thành hiệu. may mắn thay cho ngon ỏi tranh thương thời tới, cuộc kinh dinh của hội càng thêm: nào thuyền to thuyền nhỏ, chiếc gico neo chiết lại kéo buồm; nào kẻ bán kẻ buôn, người nô-nức người thêm ham hỏ; thế như cánh thuận gió, ngou lửa bắt đầu càng nhẹ nhàn thêm, càng lừng lẫy nưn. Dường ấy ai cũng cho là hội sanh gặp thời, buôn gặp dịp là vậy.

Thoán mánh hết năm 19 bước qua thế kỷ 20 thì hội đã dặng 2 tuổi rồi ắc phải nhậm lạ hơn, sốt sắng lắm. Rủi gặp dịp chẳng may, cho nên giới Đông-Phong yêm lặng, thuyền Gia-Các phần neo, nghiệp Đông-Ngô thế đã nghiêng nghèo, mặc sức cho tướng Tào nó đương oai diệu vôi

Lẽ ấy chẳng giải tỏ chư khán quan cùng hiểu rõ rằng: khóm lửa lòng lạnh



tao, thì chỉ hòng hôn phải tiêu diệt mà lại bị năm rồi là năm hôn bán rất khó đầu mùa giá bắt lên cao; dần dần hạ xuống mãi; mua đã mất hẳn lại rẻ trước thì nóng sau thì nguội, thế ấy phương nào mà duy trì cho đặng vậy.

Cho nên đến cuối năm 1920 sang qua ngày 16 Janvier 1921 là ngày cộng số chỉ thu tính ra lỗ hơn nửa phần vốn nên phải buồn tay mà giải tang.

Ồi! Giao tiếp? tiếc cho đó sống chẳng đặng mấy ngày, danh dự đó chẳng cao xa, sở vọng đó phải tiêu tang, giá trị quá nhẹ nhàn. Từ đây trường hiệp có đá vắn người, số tranh thương đã hồi bở.

Bí Phu chính thương tiếc cho danh phận đó chẳng biết chi người, xin tòa khước lự từ, gọi chút tình tổng biệt vậy.

Một người có hùn

## Hồng nhan bạc mạng

Ngồi suy cùng xét cặng, thiệt rất gớm ghê thay, rất các có thay cho tay ông Tạo-Vật, đã sanh nhưn loại phân chia nam nữ, lẽ thì đầu phe nào ông cũng thương mới phải, nhưng chẳng rõ sao phe nam lại ít điều ràng buộc, còn phe nữ hề có chút hồng nhan rồi thì ông làm cho vóc liễu hao mòn tiền tụy, sắc kém hương phai, làm đến nỗi hoa, xảo có ủa.

Bởi thiếu chi tay quốc sắc khuynh thành, ngư trăm lạc nhận, tài tình đề nhứt, lẽ thì như mấy tay ấy, thiếu chi nên phú hậu sánh duyên, lắm bạc tài danh hiệp nghĩa; thế mới phải cho.

Có đầu Tạo-hóa vô tình, tư ông các có chẳng xe sãng mới chi, cho anh hùng saub thuyền quyền, lại khiến nỗi hồng

nhân nghiệp chướng!!

Bí nhưn đã thấy lắm gương bạc mạng, song có gương ấy khiến cho tất lòng bí nhưn ái cảm chẳng cùng, nên xin tỏ ra đây cho khán quan cùng rõ.

Có một nhà kia cũng là nên phú hậu bạc tài danh, sanh đặng đôi gái. Nàng lớn đã an phận nghi gia, duy còn nàng út tuổi nay đã quá cập kê, mà tư duyên chưa gặp mối.

Nàng thật dung nhan rất đẹp cốt cách diện dăng, chữ tứ-đức, câu tam-âm thấy đều vẹn giữ.

Lần lữa ngày lun tháng qua tuổi nàng đã ba bảy.

Thấy duyên con muộn màng như thế thì cha mẹ nàng rầu rĩ thăm vái cho có nơi nào bắt luận sang hèn miêng là người chưa kẻ nằng khăn, thì cho nàng sửa tráp.

Ban lại có một gã Huê-Kiểu kia đến nói, tuổi chừng ba tám có dư, bên Trung-Quốc mới sang Nam, nên còn giữ phòng không chờ khách Việt.

Gã cậy người đến thì cha mẹ nàng đã thuận lòng. Thương hại cho nàng!! Khi cha mẹ quyết tình như thế thì nàng đêm ngày thao khóc chẳng cùng, thắm tuổi cho mình bạc phận.

Nhưng biết sao áo vắn khó mặc khó đầu, nên phải ép lòng vưng dầy.

Các cuộc nghinh hôn giá thú vừa xong thì thiệt nàng cũng chỉ cứ một lòng tự quyết. Cứ nên cậu ta lắm nỗi phiền hà hết lòng cầu khẩn, cầu xin cha mẹ nàng rầy la ép uống nàng họa có khổ đạo nhà rồi rầm.

Viết tới đây, bí-nhưn nghĩ đến lắm người làm cha mẹ chẳng rõ sao chẳng chịu tùy duyên con, nơi thương chẳng

gã, chỗ ghét lại ép dè, đường ấy thì con vợ chồng mới hảo hảo mà bên giai tư tảo đặng!!?

Khi cha mẹ nàng thấy nàng cứ một lòng như thế, chẳng vui ngồi vợ chồng thì lại quở mắng rầy la, nhiều khi dùng roi-vọt đến điều làm tan ngọc nát ngà là khác!!

Khốn thay! một đóa đào non như thế mà gặp cái khổ cảnh này thì thật là bị cảm. Bởi cứ nên nàng thắm tài phận, mới dùng đoạn giấy oan nghiệt mà giết kiếp hồng nhan để thử coi lão Hóa-Gông còn chi nữa mà phòng toan tráo chác.

Than ôi! một á liễu mây như thế, mà vì cái chữ hồng nhan!!

Cái bẻ — Võ-thành-Liên

## Tệ tục nên chừa

Phú giữ quý thì nhưn chi sở dục, bán giữ tiện thì nhưn chi sở ở, tương chẳng cần kể là bạc nào, cũng đều đều rành, chẳng đợi biện giải.

Suy cho tới lý, thì chẳng có người nào là người thoát ngoài ý này, duy có bọn già trá di xin, mà quần áo nhưn-nha, vòng vàng chuỗi hạt gọi là nậu-phương đó mà thôi; chúng nó tới mỗi nhà đều nói: ông bà kíp trước bán cùng, sau sanh con cháu bây giờ giàu có muốn bộ mà đến ngày dỡ ông bà cũng phải đi xin về cúng mới đặng, bằng không thì ông bà không nhậm lễ, bắt phải đau ốm. Nghĩ bất sặc cười, vì ví như ông bà ta lớp trước nghèo hèn, ngày nay ta là con cháu, mà dặng phú quý vinh hướm thì mừng lắm chứ, phò hộ thêm mới phải, sao lại giận, bắt con bắt cháu

phải đi xin? Người gì mà đôn nhưn thắng kỷ giữ vậy? nghĩ thử coi, họ chơn thật hay là gian trá mà nhiều người sao thấy những người như vậy lại đem lòng thương bở thì rất nhiều; lắm khi con mới đẻ ra, liền đem ký bán cho nậu-phương, tưởng là có phép chi hay chẳng ngờ thấy nậu-phương lấy ra một cái bị rất lớn có cột chín sợi giây quai liền cắt bớt một sợi, cột cho đứa nhỏ ấy, rồi cái danh diệt tánh đi, lại hiệu cha mẹ đứa nhỏ đến ngày rằm và hạ mười phải đi tới xóm xin cơm về cho trẻ ăn thì mới sống.

Than ôi! di đoan quá lời Linh nghiệm gì phởng đạo chợ kím ăn?

ĐOÀN-THÁI-BLÔ (MTRBO)

## Có bán

Tại Garage Central de l'Ouest Canthor  
Xe hơi giá 3.900\$  
2 cái biêu Mitchell 6 máy  
1 " " Chalmers 6 máy  
1 " " Davis 6 máy  
1 " " Réo 6 máy

## Thơ của ông Kinh-lý

Cantho le 29 janvier 1921

À Monsieur Trần-dắc-Nghĩa

Tổng lý "An-Hà-Nhựt-báo" Canthor

ÔNG TỔNG LÝ

Trong "An Hà Nhựt báo" đã ấn hành nhiều bài nói về hội "Foot-ball" tại Canthor và nơi những bài ấy, mấy trang phụ bút gởi lòng huê-cổ của Ông Kinh-lý và tôi; ngộ lập hội ấy lại cho vừng bên hơn xưa, vì ý tưởng của mấy ngài thì duy có chúng tôi là có thể lực dựng hội ấy, hôm nay đã tiên hiệu lại



được mà thôi.

Thế thì chúng tôi há dễ làm ngơ và cũng không lẽ để cho cực lòng các ngài kêu gọi. Song nghĩ vì: «Dục tốc bất đạt»; như vậy rồi; hội đầu lập lại được, cũng phải chịu rả lãn thứ hai nữa thì chớ.

Vì vậy chúng tôi suy nghĩ bấy lâu xét chẳng có chi phương tiện, mà bên-vườn đang tôi xin nói tóm một đầu là muốn thành-lưu hơn: phải sáng có tiền rồi đã. Một lẽ ấy, chúng tôi hội ý nơi thơ này xin ngài mở cuộc quyền-liên trong «An-Hà Nhựt-báo» và nhậm làm thủ-biên đăng-tiền để cho chữ thức-giả trong bốn tỉnh, đến ngài mà đóng tùy sức riêng, thì mới rõ ý muốn cho hội Foot-ball Cánh-thơ sống lại vậy.

Việc cổ động cùng việc đóng bạc chúng tôi nấy trao về phận sự ngài lo lấy; ngày sau hội Foot-ball vững bền được bao lâu thì ơn ngài đây hội phải mang lấy bao lâu.

Còn phần riêng của chúng tôi, sẽ hết lòng mà lo khi nào hội được giúp y như nguyện.

Xin ngài cho ấn hành thơ này vào An-Hà-Nhựt-báo và ngài tưởng lẽ nào xin trả lời, cho chữ khấn-quan rõ thưa ý.

Nay kính

LÊ-KHÁNH-TRINH

## Điều háo sắc khá chữa

Chiếm nghiệm mùi đời thật rất nổi gay go quá đời, thăm xét phận hèn mọn nầy chưa át được vẹn toàn như đạo có đầu đấm đèo bông khoe khoa thỉnh giá, khuyên giải bọn tu mi, nhưng mà đất nhứt nhứt quá nhứt nhứt, cũng ráng chỉ đường hư nẻo hại, cho nhau há nói gương lành mà bất chước, thấy chỗ tệ mà lánh xa. Chính nghĩ từ ngôi

thiên tử, bực công hầu cho đến bực thứ dân, dễ ai tránh cho khỏi cái cầu lữ, sắc, tài, khí. Kìa như Thương-Trụ-Vương cũng vì Đắc-Kỷ, Hy-mỹ mà nước nhà phải vong xu, quần thần phản quốc; còn như chỗ tệ của đời nay đây tại Cai-bè có một người danh giá kia cũng vì háo sắc mà làm đến đổi một tay người phụ nữ gián giết tại gốc me nói những điều thô tục. Lại như vị tên Thành ở làng Xuân-sơn (Cái-bè) cũng vì kiêu sắc khởi dâm tâm, mà phải bị tay người đánh chết. Đã đánh chết rồi mà còn cất họng, khoét mắt, lắt c... đem thầy gài trong bưng đóng tréo, lại phủ cỏ rạ lên trên, chửi lậu sự cáo báo đến quan trên, bắt đăng kê phạm rồi tra hỏi mới dẫn kiểm đăng thầy tên Thành chờ xuống (Mytho) cho quan lương y mổ xẻ khám nghiệm. Thảm thay cho tên Thành, thân đã chết, mà chết không biết mấy kiếp, ai nấy trông vào cũng là ghê ghớm. Ôi! mỹ sắc hồng nhan, tiện thì sát phơ chi kiểm, là phải lắm vậy.

Phú-sơn - Phạm-kim-Chi

## Xấu lá xấu nem

Thường thấy có nhiều người trời tối mà còn mang cặp kiến đem đi ngủ ngủ giữa chợ, lại có kẻ ban đêm đội nón calque, nón 2 tầng đi nghêu-ngheo cùng đường. Dùng sai cách khó coi. Bớ mấy người đó ôi...! kiến đen, nón casque nón 2 tầng thì dùng lúc ban ngày trời nắng, chứ ban đêm mát rượi mà dùng 2 thứ đó coi sao dặng...?

Xin các người hãy sửa lại, kéo đi quốc lộ vào họ cười rằng bọn ta ăn mặc không đúng cách, có phải là xấu là xấu nem không...? sửa lại...sửa lại...

Mạnh-Đức

## Đại hình cung án

Toà Đại-bình nhóm tại Cánh-thơ ngày 31 Janvier 1921

Bông-lý: M. Đô-hữu-Trí, tá hữu án quan: M. M. Sarruan và Mémimée....

Chương .lý M. Gaudin

Ngày 31 Janvier xử vụ tên Nguyễn-văn-Thời con của Nguyễn-văn-Núi và Võ-thị-Thời quán ở làng Tân-an (Châu-Đốc) về tội giết ruồng đất, xách phẩn chém anh ruột nó là tên Nguyễn-văn-Huân trúng mắt, và đứt xương sống chết lớt buổi chiều ngày 4 Juin 1920.

Theo lời khai của cha nó và của 4 người chứng thì toà xét vì nó có bệnh kinh-phong, nên đã xuống ơn tha bổng.

Vụ tên Vương-xạ (Cao-mên) 21 tuổi quán ở Áp-lục (Hạ-chiá) vì tên Danh-Liên là em chú bác của nó, đóng nọc lẩn đất nó nên nó ức lý cái lấy, rồi dục búa của tên Liên đương cầm chém cho tên Liên ba vết trên đầu chết lớt, ngày 7 Juin 1920 lớt 10 giờ trưa. Theo lời khai của thầy cai và làng thì toà xét tên phạm thuở nay tánh hạnh tốt, sự giết tên Liên đây thì bất quá là vì nó sợ bị chém nên phải dục búa mà cự lại ruồng lớt tay vậy thôi, nên kêu 18 tháng tù.

Ngày 1<sup>er</sup> Février xử vụ tên Lê-văn-Tác và Trương-văn-Đến kêu mười Úc tự dân ăn cướp kéo đến đánh tên Vang-tài-Khi đêm 28 Mars 1920 lớt 2 giờ khuya tại làng Phong-thạnh (Ba-liên) tóm thâu tài vật giá đáng 400\$ và chém con của tài gia là tên Vang-dại-Nhà ba vết nơi vai một vết trên đầu, phải chờ đến nhà-thương Ba-liên điều trị 1 tháng mới mạnh. Tuy có lời quan Trạng-sư bào chữa nhưng sau khi nghị án tòa xử hai tên phạm ấy phải khổ sai chung thân.

Ngày 2 Février xử vụ tên Châu-hung (Cao-mên) 22 tuổi can về tội tự dăng 12 đứa kéo tới đánh nhà tên Châu-Sóc tại làng Ô-long (Châu-dốc) đêm 26 juillet 1917. Lúc bọn ăn cướp chia đồ thì tài gia là Châu-sóc và con nom theo đánh bắt dăng hai tên tòa đã kêu án, 2 tên ấy khai có Châu-Hunz, vậy tòa truy-tầm nay đã nỏ tróc được nó kêu án mười năm khổ sai.

## Nam kỳ thời sự

### Giá bạc

Thứ sáu....ngày 11 Février.... 7 f 00  
Thứ bảy....ngày 12 Février..... id  
Chúa nhật....ngày 13 Février..... 6 75  
Thứ hai....ngày 14 Février..... id  
Thứ ba....ngày 15 Février..... id  
Thứ tư....ngày 16 Février..... id  
Thứ năm....ngày 17 Février..... 6 50

### Giá lúa

Lúa chờ đến nhà máy Chợ lớn mỗi 100 kilos là:  
Thứ sáu ngày 11 Février 3\$30 tới 3\$40  
Thứ bảy ngày 12 Février. id  
Chúa nhật ngày 13 Février id  
Thứ hai ngày 14 Février. 3 30 tới 3 45  
Thứ ba ngày 15 Février. id  
Thứ tư ngày 16 Février. id  
Thứ năm ngày 17 Février id

### Cái-bè

Tại làng Xuân-Sơn, tổng Lợi-Thoan có tên Nguyễn-văn-Thành tự dâm với người em dâu của vợ. Một ngày một sa mê, làm nhiều điều tối bại, em vợ y là tên Thiệt, nổi giết máu ghen, lửa lòng phừng dậy, ngày nọ giả trá, chờ lúc đêm thanh ra tay lộn sát đánh chết tên Thành, rồi cất họng, khoét mắt, lắt c.... đem thầy gài trong bưng, nay lậu sự, quan trên bắt tên Thiệt còn đang giam tại khám đường, chờ quan Tòa tra vấn.



## DỰ ĐỔ THƯỜNG QUÁ

Tại làng Phú-thuận-Đông, tổng Lợi-Thuận, ngã kinh «Bạc-Dây» có một bọn côn đồ, thường hay đón người mà dợt của, vậy Hương-quản làng sứ tại há chắn kiểm phượng thế chi mà bắt cho dặng bọn ấy hầu cho hành khách dặng an lòng lại vãn.

## Oan truyền Ngọc-Hạnh

(Luy vì tình)

par Trương-quang-Tiền

III

(Tiếp theo)

Đầu cho chước quỷ mưu thần:

Đến phong trần cũng phong trần như ai

— Thôi đi! mi chứ khá chuốt ba tất lưỡi, ta chẳng phải như ai, đừng kìm dêu xảo ngữ xiêng-ngoa, từ xưa đến nay: những người mà bạc ác tính mai: thời thời tội ấy đã trog, dáo dáu phải chịu, oằn cả tiếng kêu ca gì nữa.

Khéo thời thôi! ai là chàng ai, ai là thiếp ai, ngọn lửa lòng đang dấy, ta tưởng, nước biển trời cũng khôn tan, mi đừng có mong mà khuyến dụ được ta, ta nói thiệt ta, với mi tức trái tiền oan nhưng vì đau mà khiến nỗi kẻ chơn trời người góc biển, bèo nổi mây chìm, tốt hơn là lúc này mi cũng nên liều ngọc nát hoa tàn cho rạn.

Nghe lời Thu nói, Ngọc hổ thẹn trăm chiều, giận thôi ói mặt, nhưng biết sao, ruồi gặp lúc khốn nạn âu cũng phải cắn rứt ráng chịu. Rằng: chàng nữ nào vội giận để cho thiếp chặm chặm lời phân; vì có lẽ chàng cũng dư biết: xưa nay trong đạo vợ chồng, hoa thơm phong nhụy trái trái tròn ngậm gương.

Chàng chẳng nghĩ đến thiếp thời thời chó chàng mà đã quyết cho vào bức bích kinh, thời cái đạo từng phu, âu phải lấy chữ trinh làm gốc. Nếu bày việc trên dẫu trong bọc, chỉ cho khỏi trở ng trắng mà thẹn mặt với tri âm; thời Thôi Trương trước đã lỗi lầm, thì ắt là duyên đấm ăm ra tình lọt lọt.

Nói dứt lời, một tay choan lấy cổ Thu, còn một tay thì nắm lấy cán dao, - đôi mắt chằm chằm ngó chàng, ngó tỏ dẫu năng tình, ngó mà dường như muốn hỏi: như vậy đây chàng có chịu an lòng hay còn mong làm dữ?

Chàng đợi tỏ, cũng biết lúc này mình Thu như miếng sắt, bị sức đá nam-châm, bởi vậy cho nên đang giận lại hóa thương, muốn giết nhưng không đành giết. Đứng ngẩn ngơ suy nghĩ, nghĩ suy trót buổi khốn rồi. Ngọc dõ dặng tình hình, lúc này nàng mới bớt lo, tiếp hỏi: ấy vậy mà chàng nhứt định là nào, xin nói cho thiếp biết. Hay là chàng một cú quyết giết, hai cùng giết; ba bốn cùng giết, giết cho dặng người thương, giết cho biệt Âm-Dương hai ngã?

Thiếp nghĩ cũng cũng rồi, vì dẫu mà chàng chẳng tình lời thiếp, chẳng niệm ngái tình xưa, thời thiếp còn biết sao phân, âu là cũng cam phận may rủi. Để cho chàng ở lại, vui với cảnh Trần-gian, chàng đi Thiếp e cho lúc thiếp xa chàng; chừng ấy: Dẫu chàng có ăn năn mà sông lợ ngàng theo, bởi trắng nhẵn gió đi nữa, rồi việc cũng lỡ làng chẵn gối.

Chưa kịp dứt lời, Thu đưa tay bịt miệng, kẻ mặt hun nằng, hun luôn ba bốn cái và đáp: Thôi mai khéo

thời thôi mình sao vội nóng. Đừng than phiền chi nhiều tiếng, mà khiến tội đau đớn lắm; thật hối này tội cũng có quá giận, nên gây dều chẳng phải với mình, vậy thời con dao khốn này đành liên cho rồi, sau nữa là: vượt dạ mình xin bớt giận hơn, cái giận đó là cái giận của tôi, cái ức đó là cái ức của tôi, nhưng tôi không giận, không ức, có lý nào mình đi nhờ cổ lắm, ghét người dưng sao phải, cũng nên nghe lấy lời tôi, cho ngư thầy nhứt tràng sấm hiệp. Ấy mới đáng kíp chờ, ấy mới phải:

Bây giờ gương vỡ lại lành

Khuôn liềm lờn đảo đã dành có nơi

Còn duyên may lại còn người.

(Sẽ tiếp)

Nhà trường Nam-tử  
VO-VAN

Nhà trường Võ-Văn ở Cánh-thơ sẽ tựu trường ngày 15 Février 1921, nhậm ngày mồng 8 tháng giêng Annam năm Táo-Dậu.

Nhà trường này bây giờ có đủ lớp để thi lấy bằng cấp Sơ-học (Certificat de études primaires franco-Annamites)

Học trò hoặc hơi lớn tuổi, hoặc bị thi rớt nên vào trường này, vì có người con nhà sang trọng lễ nghĩa, có bằng cấp tú tài, làm đốc học, cần lo cấm cản cho mấy thầy dạy siêng năng cần mẫn sự học hành, và khuôn phép (tiên học lễ nghi hậu học văn), nhứt là lo sự thi cử lắm.

Học trò ngoại hoặc đạo, lớn và nhỏ từ 7 tuổi sắp lên đều lãnh hết trừ ra những đứa tánh nết xấu bị đuổi các trường khác mà thôi.

Trường này cũng có dạy riêng bát lay, dờn violon, dờn piano, dạy viết máy, và tiếng Anglais.

## TIỀN HỌC

|                  |                 |
|------------------|-----------------|
| Học ngoài        | Học ở buổi trưa |
| Lớp nhứt.....4\$ | .....9\$        |
| Lớp nhì.....3    | .....8          |
| Lớp ba.....3     | .....8          |
| Lớp tư )         |                 |
| Lớp năm )        | .....7          |

## Học trong

|                    |
|--------------------|
| Lớp nhứt,.....15\$ |
| Lớp nhì.....14     |
| Lớp ba.....13      |
| Lớp tư )           |
| Lớp năm )          |

Tiền học phải đóng ít nữa là một tháng trọn. Tín tiền từ 15 tháng này tới 15 tháng sau một tháng, mấy ngày lễ chưa tới ngày 15 thì tín ngày, khi khởi sự học về sau thì kể đủ tháng dẫu có xin phép mấy ngày cũng vậy. Trừ ra khi nào đưa học trò bị đốc học đuổi thì sẽ tính tiền có dư trả lại cho cha mẹ nó.

Học trò nào trẻ tiểu học, thì trả lại cho cha mẹ tức thì, nếu mà cha mẹ không có cho đốc học hay bởi có gì nên trễ, và phải hẹn chắc ngày nào đóng bạc.

Đồ mặc, tiền sách vở giấy mực giặc đồ quần áo và thuốc thang thì về phần cha mẹ học trò chịu.

Quần áo phải sạch cho đủ mặc cho đủ thay đổi sạch sẽ, mỗi tên học trò phải sắm 1 cái gối, 1 cái mền, 1 cái chậu rửa mặt.

Cánh-thơ, le 2 Février 1921

Le Directeur de l'Institution VO-VAN



## Cáo bạch

Chúng tôi có một tiệm hiệu là **TÂN-BAT LONG** tại đường d'Adran số 115 nhằm góc đường Ohier số 1 để sửa đèn Lito Landi đèn Manchons xe máy, sửa máy đánh chữ, máy bát và máy hát, bó g cùng các thứ đồng hồ, vân vân. Lại cũng có bán: Manchons, Carburer và dầu Essence. Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý ông giao cho chúng tôi. Mỗi khi quý quan có đám tiệc chi mà muốn chương đèn trong nhà cho sáng thì húng tôi công lãnh làm được; miêng là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và mandat xin để như vầy  
 Nguyễn-văn-Chuộ  
 115, — Rue d'Adran  
 Saigon

## Tiệm khắc con dấu



Kính trình cùng quý khách dặng rõ: tiệm tôi trước ở số nhà 85 đường Catinal và số 130 đường Pellerin, nhờ ơn lực châu chur quân từ chiều cổ thì công-nghệ của tôi đã thành hành bấy lâu nay. Vậy tôi đã dọn lại số 96 cùng đường Pellerin vẫn chuyên nghề khắc con dấu đồng, cao-su, bán-đồng, bán đá cẩm thạch để mộ, có bán đủ các thứ con dấu ở Tây gửi lại, như là *Dateur, Numéro-teur, Folioleur, Composteur, etc.*... và-

có bán đồ phụ tùng theo cuộc con dấu giá rẽ đồ tốt mà làm mau, có in *Catalogue* đề gởi cho quý khách nếu quý khách muốn cần dùng kiểu nào thì xin gởi thì cho tôi lấy *Catalogue* lựa kiểu mà dùng tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý các quý khách.

TRAN-DUY-BINH  
 Graveur—96Rue Pellerin—Saigon

## An Phong

*Bijouterie-soieries de Chine  
 et du Tonkin  
 CAOLANH*

Kính trình cùng lực châu Quý khách dặng rõ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm bán ròng hàng tàu, những là vân xuyên lãnh nhiều, cũng là hàng vườn, nhuộm đen diêu lạng thật tốt, không hề trở, tôi chắc ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tôi hết sức lựa chọn thợ nhuộm, nhuộm tôi và hớt chằm tốt, nên các nơi khác không thể bì kịp hàng đen của tôi, và giá tôi bán lại rẽ. Còn đồ mặc trắng như là: cầm châu, hoa tư các, cũng xá lực soạn bác thảo, lực soạn thượng hải đều có đủ thứ, còn hàng bác như, băng the, lương-lược đồ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quý khách muốn mua vật chi dùng xin gởi thơ đến, thì tôi sẽ gởi đồ lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mua bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gởi *contre remboursement*.

Cao-lãnh: Nguyen-xuân-Trước  
 Cáo bạch

## Lời rao

Có người muốn bán 1 cái xe hơi hiện Dodge để đưa bộ binh, sức mạnh 12 ngựa, 10 chỗ ngồi còn mới.

Định giá thiết: 2.40000  
 Ai muốn mua xin do nơi  
 ĐÀO-HÒA

buôn-bán ở Rạchgòi (Cantho)

CÓ BẢNG CẤP CỦA HỘI ĐẤU XẢO MỸ-NGHỆ HANOI BAN KHEN  
 DIPLOME DE MÉRITE - EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1900  
**Cordonnerie - Chapellerie - Tonkinoise**  
 GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

## NGUYỄN CHÍ HÒA

83 Rue Catinal **Saigon**



Kính cùng QUI-VỊ dặng rõ. Tiệm tôi có 30 thợ ĐÓNG GIẤY, LÀM NON theo kiểu ÁU-CÁU kin thời. GIẤY lớn, bằng DA-TÂY hắt, NÓN làm bằng CÂY-MÓP thiết nhẹ, lớp NỈ-XÂM, BỐ-TRẮNG VÀ BỐ-VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐÓNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐA CẨM-THẠCH ĐỂ MÃ. Tôi đã BÁN-SỈ d LỤC-TINH thiết nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NON VÀ GIẤY của tôi làm thiết kỹ càng và giá lại rẽ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÁN GIẤY-HẠ DA LẮNG GIẾP DA-LANG VÀ NHUNG đồ màu GUỐC BẮC-KỲ SƠN-ĐEN-QUAI-NHUNG QUI vị xa xin viết thơ về thương nghị tôi sẽ hối Am lập tức có giá BÁN-SỈ riêng thiết rẽ. Xin chur tôn chiều cổ cho việc buôn bán của ĐÔNG-BANG ta được thành lợi trong lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cảm ơn.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, Kính mời

## Tiệm Hòa-mỹ Cao-lãnh

Bốn hiệu có bán đủ thứ hàng tàu hàng tây, hàng bắc, và hàng vườn cũng có rượu tây đồ hộp đồ cần và đồ tập hoá, bán sỉ và bán lẻ bốn hiệu xưa nay chuyên một nghề buôn bán, cho nên những hàng lơ-lựa của công lựa cạnh, chỉ ký-lương. Và rất dày công nhuộm làm cho nên dùng lâu càng tốt chẳng hết phai màu hầu chur quý vị, muốn mua đồ bán lại, hoặc gia dụng xin gởi thơ quyết vào bốn hiệu sẽ lập tức gởi liền khi hàng đến chất là dặng vui lòng quý-vị. Hàng định gởi *contre Remboursement* đem bạc đến nhà thơ là hàng.

Chữ nhưn: Huỳnh-đắc-Nghĩa kính mời

## Có trứ mấy món hàng này tại Nam-Bắc-Ai

### Tràon

- 1— Các thứ rượu Tây, rượu Cam Qui các trứ.
  - 2— Giày nón của Annam làm.
  - 3— Đồ hộp, hiệu Exquises, Arachides.
  - 4— Các thứ thuốc của M. Nguyễn-khắc-Kiệm ở Tam-Blub.
  - 5— Xà-bong đen, hiệu con rồng và xà-bong con ngựa một sừng.
- Có bán thuốc: «Vạn-linh-Tê» «Nam-hoà-tê» và «Trường-sanh linh-được» Có cho mượn phòng ngủ nữa, xin đồng bào chiều cổ.
- Tiệm Nam-Bắc-Ai vững vàng, nhờ ơn quý-vị, đồng-bang tưởng tình Chủ TIỆM NAM-BÁC-ÁI LÊ-MAI ĐÓN TẠO



# DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu  
"LIP"

## CHRONOMÈTRE

# LIP LIP



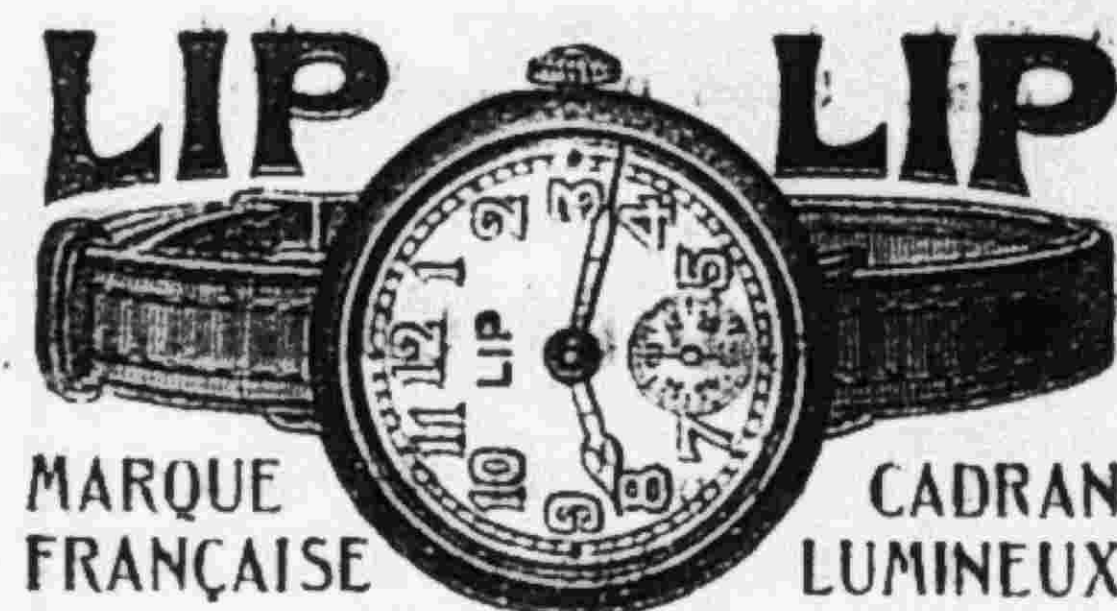
LA MARQUE FRANÇAISE  
Montres de Précision  
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS  
Exiger la marque LIP sur le cadran

### SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy  
đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn  
tiền sửa mãi như các đồng hồ  
khác

### SAO NỮA?

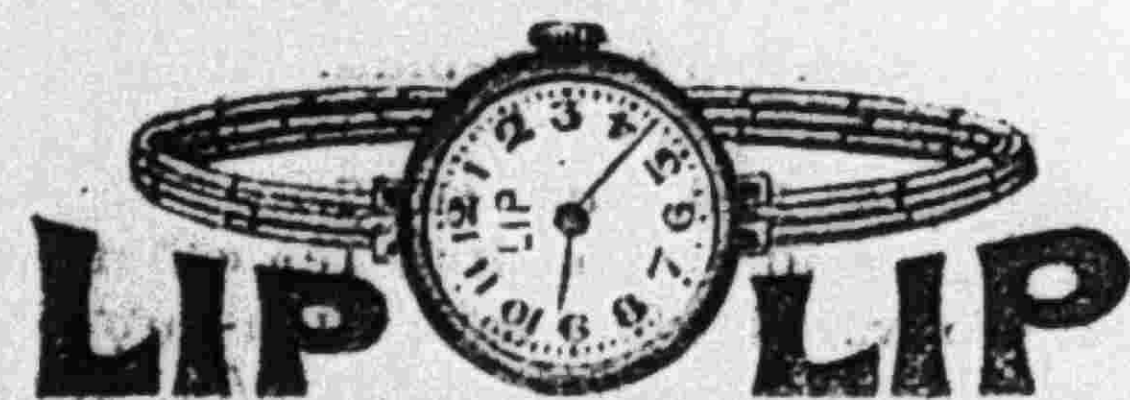
Vì nó là hiệu Langsa và giá  
nó rẻ lắm.



MARKET  
FRANÇAISE CADRAN  
LUMINEUX  
En vente chez les bons horlogers  
Exiger la marque LIP sur le cadran

### THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay  
là hỏi thăm những người đã  
có sẵn đồng hồ hiệu LIP thì  
biết.



MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.  
Platine, Or, Argent, Flaque or.  
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS.  
Exiger la marque LIP sur le cadran.

CÓ TRỪ BÁN TẠI:  
Hàng LES GALERIES DE  
LOUEST là hàng HẬU GIANG  
DƯƠNG HÀNG saigon, My-  
tho, Cantho và tràvinh

# Cac nhà Annam

## TRAITEMENT ANTIPHTISIQUE

ET DES

## MALADIES DE POITRINE

Aiguës ou Chroniques

Toux, Rhumes, Bronchites, Crachements de sang, Affections des  
Voies respiratoires, Asthme, Catarrhes, Irritations de la Poitrine, etc.

PAR LE

## BRONCHOSÉRUM

On trouve le **BRONCHOSÉRUM** dans toutes les bonnes  
pharmacies de France et des Colonies.

Pour le gros s'adresser à;

**Sogédrol, 7, Rue Jules César. — PARIS**

POUR L'INDOCHINE

Pharmacie normale — H. DE MARI, Saigon

Seul dépositaire

TRẠI THỢ MỘC HIỆU LUYỆN-LONG

Tự Nguyễn long Thao

Ở tại chợ Lái-thiệu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 3  
năm ở phía sau phố chợ, đường xe hơi  
Saigon Thu-dau-mot, có đóng sẵn đủ  
bàn ăn dài mặt gỗ liền từ 1m40 cho  
đến 2m20, bệ ngăn 0m80 cho đến  
1m15; bàn ăn chế kiểu tứ linh (long,  
lân, qui, phụng), bàn ăn cửa cuốn  
7, 8 trụ cho đến 2 trụ, và bàn ăn mặt  
đá, bàn tròn một cốt xây, chường  
chạm tam lân từ 1m55, có thứ 5 trụ  
góc chạm giấy lá tày, bàn rượu (table  
d'apéritif), bàn khách (table de salon)  
bàn viết (bureau) bàn rửa mặt (table  
de toilette) bàn ngủ, và áo trôn, và

áo kiêu, và thợ cần b. ầu liên tranh và  
kiến vẽ sơn thủy chữ ốc chữ vàng, ghế  
ngồi mặt tròn, mặt trái đào, mặt dâu,  
và có đủ thứ đồ tiện: những là chường  
đàn, đài hộp, khay, kỷ, văng vọt, văng  
hai, văng ba, văng tư hết thấy đều làm  
bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim  
thời trôn bèn, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm  
một tiệm ngánh có bán đủ thứ rượu và  
đồ danh mộc thứ cấp thứ trôn đều có đủ.

Kính xin chú-lôn quý-khách thừa diệp  
nhân du xia ghé lại tiệm tôi muốn mua  
đồ làm văng hoặc là đặt mướn còi, văng  
dọn trong nhà thì tôi sẵn lòng mau m  
làm cho vừa ý quí ông.

NGUYỄN-LONG THAO

Chữ trợ kính còi



**HÀNG HẬU GIANG**

vốn dặng 1.000.000 f

Hàng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cánh-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt một đēr là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Cùng gửi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gửi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm ròng bằng miá.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khỏi trả tiền trước.

**Hội mua bán lúa**

«Nam-lợi-Mỹ» TRÀO

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi triệu)

Hội mua bán chắt chắt cần lương; thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giá thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị.

Nguyễn-văn-Bôn

Quản-Lý Nguyễn-văn-Cẩn

Đặng-văn-Chiêu

**Sách mới**

Tại nhà in Hậu-Giang (Cánh-thơ) có bán sách mới in rồi như: sách «Khuyến-sĩ ca» của M. Lê-trung-Thu thì rất hữu ích cho trẻ em, vì đặc đủ 10 thiên nói về BỐN PHẦN CON TRẺ PHẢI CƯ XỨ CÙNG NGƯỜI TRƯỞNG THƯỢNG; còn truyện «Hồn Tơ-Nguyệt và Ngh-Phụng Lầu» của M. Trần-văn-Hương tích đặt để rất hay và ngộ.

Chư vị nên mua xem, trước là thấy đẹp tẻ mà chừa, sau cũng được giúp vui giây lát.

Giá bán mỗi cuốn  
sách «Khuyến-sĩ ca».....0\$25  
truyện «Hồn Tơ-Nguyệt».....0 10  
truyện «Ngh-Phụng Lầu».....0 20

Ái mua nhiều sẽ dặng tích giá rẻ hơn  
Nhà-in Hậu-Giang kính cáo

**Xin ghé mắt**

Kính trình cho lục-châu chư-quân tử rõ tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ có trữ bán đồ phụ tùng như: giấy, đèn rửa linh, carton dán bình 6 1/2 x 9; 9 x 12, 13 x 18, nước thuốc rửa bình. v. v.,

Có máy viết hiệu «Smith Premier» n°10 tốt nhất hạng, máy viết hiệu «Virotyp» giá tính rẻ luôn, xin đồng-bang chiếu cố.

Nay kính cáo.

Trần đắc-Nghĩa.

Quản-lý: Ấn-quán An-Hà Cánh-thơ

**TIỆM BÁN BÁNH MÌ**

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

**NGUYỄN-NGỌC-NỮ**

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ tiệm tôi làm bánh mì ròng bột mì tây mua tại hàng bán bột tốt có danh tại Saigon.

Bánh của tôi mỗi ngày ra 2 kỳ: 1 kỳ 4 giờ sáng, và 1 kỳ 2 giờ chiều. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ kiến, có rộng nước kiến lên không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cố giúp bạng đồng bang trong cuộc thương mãi.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

**Muôn mua mật ong**

Ái có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bón-quán

Ấn-quán An-hà Cánh-thơ

Kính cáo:

**Cáo bạch**

Kính tỏ cùng chư quý vị:  
Tại nhà in Hậu-giang (Cánh-thơ) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà mà đồ ăn bần (vaisselles)

Bổn hiện mới mua nhiều clichés tốt. Vậy chư quý vị muốn cần dùng xin gửi thư thì bổn hiện sẽ gửi bình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang

Kính cáo

**Entrepot de Vinhlong  
Nguyễn thành-Điêm****IMPORTATION EXPORTATION**

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Hàng tạp hóa—Đồ hộp hiệu «Casse-grain»—Bánh mì hiệu «Lefèvre-Utile» Rượu chắt và các thứ rượu mạnh hiệu tốt. Đồ ăn chế theo kiểu kiem thời: Dầu thơm—Savon «Cadum» Áo Chemises của nhà chế tạo riêng hiệu «La Mondiale»

XE MÁY VÀ ĐỒ PHỤ TÙNG XE HƠI—VỎ XE HƠI HIỆU «GOODRICH»

Ở Bắc-kỳ (Tonkin) đều có lại thường hàng hóa như sau đây: Bàn chế kiem «Touret»; Ghế xích-dù—Ghế có da (Fauteuils) Ghế ngồi (chaises) và đồ để phòng khách vân vân.

Rương đi tàu, đồ nón, valises đồ vật dùng theo cuộc đi đường yên ngựa và đồ bắc kẻ (thầy đều bằng da thuộc)

GIÁ NHẸ HƠN CÁC NƠI—CÁCH GỬI HÀNG HÓA MAU LẺ LẮM

Nhà chánh tại Vinhlong (Thành) Đường Salicette. Tiệm nhánh ở Bắc-kỳ: 90-92 Avenue Paul-Doumer Hai-phong. 13 Rue du Coton (Hàng-trống) Hà-nội.

**Nhà ngủ và nhà hàng  
bán cơm tây**

HIỆU: TÂN-PHAT-LỢI

ở đường Bd Maspéro gần cầu tàu lục Tỉnh (SỐC-TRĂNG)

Kính thỉnh quý khách nếu có việc đi Sóc-trăng tới lộ đường xin dừng bước ghé lại nghỉ nơi tiệm của tôi: Có phòng ngủ tinh vi khoản khoáng, lại có quạt máy và đèn điện; tất một lời là đủ đồ cần tôi có bán các thứ rượu và cơm tây; việc nấu lại càng kỹ lưỡng vì cứ do theo cách Vệ-Sinh.

Còn như khách có muốn cần dùng cơm Annam xin cho tôi lay trước một giờ thì tôi cũng sẵn lòng làm cho vừa ý. Xin Quý-khách chiếu cố đến, tôi lấy làm thắm cảm.

Chủ nhơn: Tư Cảnh kính mời.

**Khương Thới dit Gông**

178, 180 Rue Ang-Duong. 178, 180

Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (bijouterie) để bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi, xe máy và xe kéo xin kể ra sau đây:

Kiểm vàng nec, chuỗi bông, cà-rá, đồ làm đủ thứ. Dầu-éch-săng-Sen (essence Shell) dầu nhớt để vô máy xe hơi (Huile pour automobile) mỡ bôi trơn máy xe hơi (graisses pour automobile) đá thấp đèn xe hơi (carbure), vỏ ruột xe hơi hiệu tây và huê-kỳ (enveloppes et chambre à air marques Michelin et américaine) x máy hiệu bờ rô (bicyclettes marque Peugeot) và tôi có bán đồi mới (écaillit) lược chải đầu đủ thứ và đồ của dâm (madame) giày tây, giày (annam) dầu thơm áo thung mua bên tây lại (commandés en France).

Như các ông và các bà muốn dùng xin gửi thư đến tôi sẽ lập tức gửi (con te remboursement) đến cho.

Nay kính

Trần-văn-Gông

Bijouterie Pao n-penh



# HỒ'I DÔNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc  
một thứ rượu ngon lắm  
kêu là **Rhum Stella**  
lắm rỗng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này  
mà uống, vậy mới là tỏ  
ý bình vực cái mỗi lợi  
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**  
này giá đã rẻ mà uống lại  
nên thuộc nữa.  
Mua uống rồi mới biết  
SOCIÉTÉ.

des  
SUCRES ET RHUMS  
Cantho (Cochinchine)

Muôn mùa xin do nơi  
HÃNG HẬU GIANG  
DƯƠNG HÀNG  
Cantho, Saigon  
Mytho  
Travinh.

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đông chường.